

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยและดำเนินการโครงการ “การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านโพธิ์ทอง ตำบลเขือเพิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและรวบรวมลักษณะภาษาเขมรถิ่นไทยจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตามวัฒนธรรมทางภาษาที่สืบมาและถูกต้อง 2) ศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยถิ่นและวิถีชีวิตคนเฒ่าของปัญหา และ 3) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดทักษะการใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยและภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและภาคภูมิใจ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของที่มีวิทยเขมรถิ่นไทยเยาวชน ปราชญ์ และคนอื่นๆ ในชุมชน รวมทั้งบุคคลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานวิจัยได้ใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ ในการทำงาน คือ 1) การจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย 2) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ 3) การเข้าร่วมประชุมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 3) การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและการนำภาษาถิ่นเข้าสู่โรงเรียน 6) การสังเกตการณ์จากการเข้าร่วมประชุมสัมมนาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการดำเนินงานวิจัยทำให้ทราบว่า 1) จากการสำรวจและรวบรวมลักษณะภาษาเขมรถิ่นไทยจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตามวัฒนธรรมทางภาษาที่สืบมาและถูกต้อง ทำให้ได้ข้อมูลทางภาษา วัฒนธรรม ประเพณี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเขมรถิ่นไทยจำนวนทั้งสิ้น 31 หมวด 2) ปัญหาการใช้ภาษาไทยของคนเฒ่าที่บ้านโพธิ์ทอง พบว่า เด็กมีความสับสนและไม่เข้าใจในการใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ซึ่งจากการวินิจฉัยสาเหตุสำคัญ พบว่า ในครอบครัวบิดา-มารดาพูดเฉพาะภาษาเขมรถิ่นไทย แต่เมื่อเด็กไปเรียนที่โรงเรียนก็ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จึงทำให้เกิดความสับสนในการแยกแยะระหว่างภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาไทย 4) ได้สำรวจการเรียนรู้ท้องถิ่นภาษาเขมรถิ่นไทย (รหัสวิชา ข 21201) สำหรับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนชุมชน โดยเริ่มทดลองใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นอันดับแรก โดยมีเอกสารการมีส่วนร่วมของคนชุมชน โดยเริ่มทดลองใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นแบบที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่จะใช้สำหรับสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาเขมรถิ่นไทย เป็นต้น โดยสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นภาษาเขมรถิ่นไทยนี้จะนำไปทดลองใช้จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ต่อไป

นอกจากนี้ จากการสำรวจความพึงพอใจ การสังเกต การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และสรุปผลการทำงานกิจกรรมต่างๆ ทำให้ทราบว่าทีมวิจัยได้ปรับปรุงประสิทธิภาพและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดหลักสูตรท้องถิ่นหรือการทำงานในเรื่องอื่นระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่อไป ทำให้เด็กรุ่นใหม่มีความตระหนักรู้เห็นคุณค่า ภูมิใจในวัฒนธรรมของบรรพบุรุษตนเองและเป็นที่มาถึงสำคัญในการสืบทอดเจตนารมณ์เหล่านี้ในโอกาสต่อไป ได้นักคิดนักพัฒนานักอนุรักษ์ระดับชุมชน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาโรงเรียนบ้านโพธิ์ทองต่อไป สามารถใช้หลักสูตรท้องถิ่นภาษาเขมรถิ่นไทยเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในด้านต่างๆ ได้